

Alte Drucke

**DE RATIONE || FACIENDORVM VERSVVM,|| IOANNIS
MVRMELLII || RVREMVNDENSIS,|| TABVLAE.|| CANDIDO
LECTORI || TVLICHIVS.|| ... ADIECTA SVNT TABVLIS || ...**

Murmellius, Johann

Wittenberg, 1531

VD16 ZV 27178

DE METRORVM GENERIBVS magis frequentatis, ta, duodecima, De hexametro.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149764

us, Præmia si studio consequar ista, sat est. In primis
aut id laudabile est, si duo vel tres, aut etiã plures hex
ametri vsus, nexu orationis & cõtextu, veluti cate
na quadã, inter se connectantur, cuius rei frequentia
sunt apud poetas exempla. Hexameter cū pentame
tro sensum concludat, aut ita suspendat, vt omnino
duobus proximis absoluat. Nec licet ponere dictio
nem regentē in pentametro, & rectā in hexametro
subsequentī, aut cõtra, tametsi Catullus & alij quidã
non semper hoc obseruauerint.

DE METRORVM GENERIBVS

magis frequentatis, ta, duodecima,

De hexametro.

Hexametrum est, quod constat sex regionibus, ac
duobus legitimis pedibus.

Dactylo & spondeo, quibus primæ quatuor sunt
cõmunes. quinta ppria est dactylo, sexta spõdeo, vt,

Optima quæq; dies miseris mortalibus aui,

Prima fugit, subeunt morbi, tristisque senectus,

Et labor & dure rapit inclementia mortis.

Occupant interdum legitimorum sedes nothi, primam
anapestus sed rarissime, Vergi. Fluuiorum rex Erida
nus, camposq; per omnes,

Proceleumaticus quinq; primam, Vergi. Genua la
bant, vastos quatit eger anhelitus artus. secundam,

Idem, herent parietibus scalæ, postesq; sub ipsos, ter
tiam. Columell. Talis humus vel parietibus, vel sepi
bus hirtis, quartam, Statius, Ortus & instantem cornu

tenuiore videbat, & quintam sapius, Verg. Aedificat,
sectaq; intexunt abiete costas. Idem, labat ariete cre
bro. Sunt tamen grammatici, qui proceleumaticum vt no
thum omnibus locis moueant, & dactylum vt legitimum

D iij restituant

iure syneresis dirabus syllabis in vnā contractis, u & i
factis consonantibus, in genua, parietibus, ariete &
abiete. Ingerunt & quidā iambum, vt, Omnia vincit
amor, & nos cedamus amorī, & At tibi Tymbre ca-
put Aeuandrius abstulit ensis. Præterea tribrachū &
trocheum. Tu nothis repudiatis, cum legitimis te
oblecta. Figuratur aliquādo hexameter versus, vt in
sexta regione syllaba redundet, vt, Iamq; iter emen-
sum turres & tecta latinorū. Quod cum fit, vel in m
desinit, vel in vocalē, & insequens versus incipit a vo-
cali, cum qua redundās syllaba in scansione cōfundit-
tur, vocaturq; hypermeter.

In hoc metro cēsurā diligēter ē obseruāda. Hexame-
trum em sine cēsurā nihil habet gratiæ. Est aut cēsurā
decora in versu dictionis terminatio. Eius species fe-
re numerant, Pentemimeris, quæ & semiquinaria di-
citur, & est, cum post primos duos pedes syllaba par-
tem orōnis terminat, vt, Tityre tu patulæ. Arma vi-
rumq; cano. Omnia vincit amor. In noua fert anis-
mus.

Hemipentemimeris est, quando post primū pedem
remanet syllaba partem orationis finiens, vt, Dum
sanguis inerat, dū vis materna peregi. Iuuenal. Quis
nescit aut quis non vidit vulnere palī. Heptemime-
ris siue semiseptenaria fit, cum post tres pedes syllaba
partē orationis finit, vt, Tityre tu patulæ recubans,
Arma virumq; cano Troiæ. Trochaica, cū post du-
os pedes veluti trocheus partē orationis terminat, vt
Nil nostri miserere, & Bucolica, Vbi post quatuor
pedes syllaba partē orōnis finit, vt, Cogere donec
oues stabulis numerumq; referre.

De Pentametro, quia perraro solū reperit, estq; de
eo iam satis dictum, nihil hoc loco repetetur.

De Ele

De Elegiaco.

Elegiacum est, quod constat hexametris & pentametris alternatim cōpositis, vt, Nil ita sublime est, supraq; pericula tendit,

Non sit vt inferius, suppositumq; Deo.

In huius pentametro, prior quoq; pentemimeris debet esse lōga, vt, Nullus ad amissas, ibit amicus opes. Inuenit tamen, & sine pentemimeri, vt, Speraret nec linguam esse, nec auriculā, & syllaba breui, vt, Arte leuis currus, arte regendus amor.

Hoc genere carminis principio q̄rimonię, amores & res lugubres scribebant. Postea, quęlibet etiā materia, quo factum est, vt hoc genere, nihil sit frequentius, Horatius, Versibus impariter iunctis querimonia primū. Post etiā inclusa est voti sententiā compos.

DE ASCLEPIADEO.

Asclepiadeum est, quod, vel spondeo cōstat, duobus choriambis & pyrrhichio. vt, Mecce - - nas
ata - uu is - edite - uure gibus - uu, vel spondeo
dactylo, cæsura, & duob⁹ dactylis, vt, Igno - - scas
ali - uu is - multa ni - uu hil tibi. - uu. Nomen
habet ab Asclepiade eius authore, aut frequētatore.
Vocatur & Choriambicū a Choriambo. & in hoc
genere longa pentemimeris est obseruanda.

DE PHALETIO.

Phaletium seu Phaleucium quinq; pedes habet,
spondeū, dactylū, & tres trocheos, vt, Vitam - - q̄
faci - uu unt be - uati - u orem - u. Dicit Phale-
tium ab inuentore Phaleco, aut Phaleutiū a Phale-
utio vt alij malunt. Appellat & hendecasyllabum
ab vndecim syllabis. Et in hoc carmine pentemime-
ris longa, gratiā habet. Catullus & alij quidā in pri-
ma regione,

nunc trocheo, nunc iambo vtuntur loco spondei.

DE SAPPHICO ADONIO.

Sapphicū constat quinq; pedibus seu regionib⁹, unde & pentametru dicitur, trocheo, spondeo, dactylo & duobus trocheis, vt, Inte - v ger vi - - ta
scele - vv risq; - v purus - v. Nomē ei dedit Sappho puella. Amat & hoc pentemimerim. Adoniū, qđ tribus fere Sapphicis cōiungitur, dactylo constat & spondeo, vt, Fulce pha - vv retra - -.

DE IAMBICO DIMETRO.

Iambicum dimetru est, quod quatuor cōstat pedibus seu locis, & recipit in locis imparib⁹, hoc est, primo & tertio vnum e quinq; pedibus, iambū, tribrachium, spondeū, dactylum, anapestum. verum, quo plures iambos habuerit, eo est venustius. In paribus locis, id est, in secūdo & quarto, iambum vel tribrachium, vt apud Auso, Aut ad - - sit in v - ter
pres - - tuus vv. & apud Sedul, A so - - lis or v -
tus car - - dīne vv. vocat iambicū a pede iambo, dimetru, qđ propter celeritatem duo pedes nunes
rantur p vno. Iambica em̄ binis pedibus coniunctis
scanduntur.

DE IAMBICO TRIMETRO.

Iambicum trimetru est duorum generū, alterum rectum est & integrū, idq; in locis paribus in primo, tertio & quinto hos pedes admittit, iambū, tribrachium, spondeū, dactylum & anapestū. In paribus in secūdo, quarto, & sexto, iambū & tribrachū, & apud comicos etiā anapestū, potest & in om̄ibus esse iambus, vt, Poe v - ta cum v - primū ani - vv mū
ad scri - - bendū ap - - pulit vv. Id sibi - vv ne
go v - ci cre - - didit v - solum - - dari v - Ob
sequi - vv um amī v - cos ve - - ritas v - odium
parit

Rectum

u u - parit. u u. Aman u - tium i u - re amo u - ris
in u - tegra u - tio est u - . Sic metieris, Concordia
fit charior concordia. Bono probari malo q̃ multis
malis. Appellat̃ & senarium a numero pedum. Alte
rum delumbe & claudum, qđ & scazon dicif. hoc
eisdem constat pedibus, nisi quod in quinta sede
semp est iambus, & in sexta spondeus, vt, Nec fon -
- tela u - bra pro u - lui u - cabal u - lino - - .

Claudin

Tabularum Ioannis Murmelli de ratione
condendorū versuum finis. VVit
temberge apud Georgi
um Rau.
A. D. XXXI.